

AKADEMİK

Sayfalar

18. CİLT

Sayı: 1
31 OCAK 2018 ÇARŞAMBA

Kurucusu:
Mehmet Ali UZ

Hazırlayan:
Serdar CEYLAN
srceylan@hotmail.com

Merhaba

Gazetesi'nin okuyucularına
her Çarşamba ücretsiz ekidir

www.merhabahaber.com

facebook.com/akademiksayfalar

AKADEMİK *Sayfalar*

18. CİLT

Sayı: 1
31 OCAK 2018 ÇARŞAMBA

Kurucusu:
Mehmet Ali UZ

Hazırlayan:
Serdar CEYLAN
srceylan@hotmail.com

Grafik Tasarım:
Züleyha ÖNAL

www.merhabahaber.com

facebook.com/akademiksayfalar

ON SEKİZİNCİ CİLDE BAŞLARKEN

Mehmet Ali UZ

Değerli okuyucularımız ve sevgili gönül dostları,

Elinizdeki Akademik Sayfalarla 20. Yılıımızda, 18. Cilde başlamış bulunuyoruz. Bu sebeple de Allah'a sonsuz hamd ediyoruz.

Konya'da kültürel faaliyetler devam ediyor, önceki yıllarda **Konya Ansiklopedisi** 9 cildtte tamamlanmıştı. Ondan sonra da tarihi Konya mahallerini yazmaya başladık. Geçen yıl bunların 34'ü basılmış, 16'sı kalmıştı. Bu yıl bunlarda basılarak çoğu Selçuklu'dan günümüze intikal eden tarihi mahallelerin 50'si kitaplaştırılmış olacak. Muhtemelen düzenlenecek bir programla bu kitapların da tanıtımı yapılacaktır.

Yine geçen yıllarda Meram Belediyesi tarafından Akademik Sayfalar'da neşredilen "**Belgelerle Adım Adım Konya**" neşredilmiş⁽¹⁾. Bir yılda iki baskısı yapılmıştı. Bu kitabın ikinci cildi durumunda olan "**Resim ve Belgelerle Eski Konya**"⁽²⁾ dizi yazımıza geçen yıl başlamıştık. Bunun da bu yıl tamamlanacağını ümit ediyoruz.

7 Kasım 2015 tarihinde **Aka-**

demik Sayfalar'ın **600. Sayısını** neşretmiştik. İnşallah bu yıl da **700. Sayısını** neşretmiş olacağız.

Maalesef Türkiye de kültürel çalışmalar yeterli boyutlarda bulunmamaktadır. 20 yıldır devam eden Akademik Sayfalar büyük bir boşluğu doldurmakta ve bunlar sadece Konya ve Türkiye de değil meraklıları tarafından dış ülkelerde de takip edilmektedir.

Bu yıl da Akademik Sayfalar'ın neşri normal ve özel sayılar olarak geçen yıllarda olduğu gibi devam edecektir. Bu yıl Vefatının 70. Yılında **Kazım Karabekir** (1882 – 26 Ocak 1948), Vefatının 40. Yılında **Prof. Dr. Osman Turan** (1914 - 17 Ocak 1978), Vefatının 35. Yılında **Prof. Dr. Erol Güngör** (1938 – 24 Nisan 1983), Vefatının 35. Yılında **Prof. Dr. Harun Tolasa** (1938 – 31 Ocak 1983) hakkında özel sayılar hazırlanmaktadır.

İçinde bulunduğumuz yılda, yıllardan beri yapmak isteyip de zorluluğu sebebiyle devam edemediğimiz "**Konya'nın Çınarları**" adlı dizi röportajımıza devam etmek niyetindeyiz.

Bu tür çalışmalar bir ekip işi olduğu herkesçe malumdur. 20 yıldır bize destek veren Akademik Sayfalar'ın neşrinde hizmet üstelenen bütün dostlara ve Merhaba gazetesi yöneticilerine şükran borçlu olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

(1) Mehmet Ali UZ – Muhammed DOĞAN, Belgelerle Adım Adım Konya, Meram Belediyesi Kültür Yayınları, Konya, Şubat 2016.

(2) Mehmet Ali UZ, "Resim ve Belgelerle Eski Konya -1-", 14 Haziran 2017, C. 17, S. 19, s. 290; Mehmet Ali UZ, "Resim ve Belgelerle Eski Konya -2- Mevlana Dergâhi ve Çevresi", Akademik Sayfalar, 11 Ekim 2017, C. 17, S. 24, s. 369-384.

İŞALAMAK NE DEMEKTİR?

Söze, kelimemizin nasıl okunacağıyla başlayalım. Öncelikle hemen belirtelim ki ilk sesimiz uzun okunması gereken bir i sesi değildir. O, üstünde düzeltme işareti olan harfimiz i'dir, ışık'ın, ılık'ın i'si gibi bir şey. İşareti koymamızın sebebi bu i sesimizi biraz uzun okumamız içindir. Örnek kelime vermemiz pek de kolay olmayacaktır. I sesi zaten dilimizde kısa okunan tek sestir, tek ünlüdür. Sizin kelimemizi işlamak gibi okumanızın önüne geçmek için o i'nin üstüne o işareti koyuverdim. Sonra da dedim ki, 'Bu işi başka nasıl çezebilirim?'

Başka bir yolu daha denemek istiyorum. Acaba bu netameli i'nin üstüne şapka dediğimiz düzeltme işaretini koyacağımız yerde doğrudan bir çizgi koyuversek nasıl olur acaba? O zaman, nispet i'si dediğimi i'den de kurtulmuş oluruz. Deneyelim bakalım: Bilgisayarımın simgeler bölümünde araya taraya şöyle bir harf bulabildim: I - I. Yani, I'mızın üstüne uzun okunmasını sağlamak için bir çizgi getiriverdik, o kadar. Evet, bizim İşalamak fiilini bu harfle yazmamız daha doğru olacağına benziyor: I ŞALAMAK

Belki içinizden, 'Hocam, bu kadar zahmete ne gerek vardı ki? Bunun günümüzdeki karşılığını söyleyiverseydiniz de siz de, biz de yorulmasaydık ya!' diyeniniz çıkabilir. Kendinizce haklı olabilirsiniz ama dilimiz ve kültürümüz açısından aynı şeyi söylememiz kolay olmayacaktır, biline. Bu kelimeleri kullanmaya kullanmaya unutup gidiyoruz. Sonra da nasıl söyleneceğini açıklayabilmemiz için yoruluyoruz.

Ben sizlere, 'Ey okuyucum, bu İşalamak kelimesi var ya, *sallamak* de-

mektir. Ağacın dallarını sallamak... Mesela dut ağacının dallarını, kayısı ağacının dallarını sallamakta olduğu gibi...' deyiversiydim İşalamak kelimesinin de ruhuna bir Fatiha okumuş olacaktık!

İşte size kelimemiz bir de kitabı tanımını: *Ağaç gövdesini veya dalını sallamak, silkelemek; dut, kayısı, elma gibi sallanınca meyvesi düşen ağaçlar için kullanılır. Kiraz, badem gibi ağaçlar için pek kullanılmaz.*

Onu at, bunu at, ne olacak bu bizim Konya ağzımızın cânım kelimeleri... *heyyole'yi, mesmosuz'u, sündürme'yi, velesülüm'ü* ölü kelimeler çöplüğüne mi atıverecektik! Sonuç; *ağman, alaşa, carı, çarış, hedimelik, seme, vb. isimleri; sokranmak, uylamak, üzzet olmak, ocutmak, önmek* gibi fiillerin yerlerine İngilizcelerini mi kullanacağız?

Yeri gelmişken bu tür kelimeleri ilimizde az da olsa farklı şekillerde söylendiğini görebiliriz. Örnek olmak üzere ana kelimemizi alıyorum. Bu kelime bazen de işalamak şeklinde de söylenmektedir. Öyle olunca da yukarıdaki i sesiyle (harfiyle diyenler de çıkabilir) ilgili sorun kalmayacaktır.

İşalamak ve işalamak fiilleri üzerine yaptığımız muhabbeti burada noktalayıp 65-70 yıl öncesinin uygulamasına geçelim.

Bahçemizde iki dut ağacı vardı, ikisi de ak dut idi. Bunlardan biri daha büyük, benim çocuk kollarımın ancak kucaklayabildiği, geniş dalları olan bir ağaç idi. Onun on metre kadar ilerisinde, bahçemizdeki kendi ırmağımızın kıyısında, sanki sonradan bitiveren bir yavru dut ağacı gibiydi. Batıya bakan dalları Mihçıların bahçesine sarkardı.

Gün geldi, büyük dutumuz iyiden

iyiye yaşlandı, atasözündeki koca öküzze bıçağın vurulması gibi buna da bal-talar hazırlandı. Derken bir sonraki dut mevsiminde bütün tadımızı yavru dut ağacından gidermeye başladık. Ehhh, o da taze kan... Onun da kendine göre bir havası, bir tadı vardı.

Dedemin ölümünden sonra bir duvarla ikiye ayrılan avlumuzun emmimler tarafında kalan bir kara dut ağacımız vardı. Onun dalları da caddeye sarkardı. Ancak o büyük bir ağaç olduğu için yoldan geçenler ya bakmakla yetinirlerdi veya yere düşüp de fazlaca toza bulanmayanlarını üfleyerek atıştırırlardı. Ama bir kara dutumuz daha vardı ki sormayınız. O da bir ev ve bir çıkmaz sokak ötesindeki küçük halamların evinin avlusunda idi. Siz avlu dediğime bakmayınız, öyle bir yerde idi ki dallarının neredeyse üçte biri caddeye sarkardı. Ev biraz çukurca olduğu için de yoldan geçenler dallara uzanıp kara dutlarımızla ellerini boyayabilirdi.

Bahçemizdeki gösterişli büyük dutumuzla olan muhabbetime gelince... Bunun meyveleri Konya'mızın söyleyişle *barnak gadar* olurdu, kocaman kocaman mı diyeyim, iri iri mi diyeyim, bilemiyorum. Bu ak dutumuzun meyvesinin büyüklüğünü sizin değerlendirmenize bırakıyorum.

Dut mevsiminde bizim evde her akşam yemeği öncesinde dut toplanırdı. Ağacımız kolaçan olduğu için dallarına elimizle ulaşmamız imkânsızdı. İlla ki merdiven dayayıp çıkacaktınız. Kayısı veya elma ağacına tırmanır gibi çıkmanın söz konusu bile değildi. Bizim evde bu dut işi iki şekilde gerçekleşirdi. Bireysel toplama, iş birliği yaparak toplama,

Küçük mü küçük, minik mi minik sepetler olurdu. Sanki kız çocuklarının evcilik oynadıkları sırada kullandıkları gibi bir şeylerdi onlar. Merdiven basamaklarında ağacın tepesine yükselen ben, bir elimde de bu yavru sepetlerden birini taşımaktayım. Ağacın güvenli bir dalına kadar gelince dutları kibarca koparır, bu sepetin içine bırakırdım. Böylece yer yüzü görmemiş

birinci sınıf dutlar sepetteki yerlerini alırdı. Bu arada fazlasıyla olgunlaşmış sepettekilere şerbetini akıtacak hale gelmiş olanlar elbette başka bir yöntemle değerlendirilecektir: Toplayıcının toplama hakkı olarak...

Dut ağacımız sürekli güneş aldığı için ben her defasında ağacımızın farklı yönlerine geçer, oralardan toplardım. Böylece bir sonraki toplama işi için öbür dallar sıraya konulurdu.

Ancak benim veya başkalarının ulaşamayacağı kadar yukarılarda olup da arıların ve kuşların payına düşenler de olurdu. Gerek bunların, gerekse daha alt dallarda olup da benim yetişemediğim dutlar ne olacaktı? İşte burada İşalamak / işşalamak fiilleri devreye girecektir ki bu arada dut toplamanın ikinci yöntemi devreye sokulmuş olacaktır.

Evimizdekilerden iki kişi ellerinde büyükçe bir bez ile ağacımızın altına gelecek, ikişerden dört ucunu açarak dut toplama konumunu alacaklardır. Aslında burada yapılan iş elle toplamak değil, tepeden yağmur gibi yağın dutları bir bezin içinde toplamaktır. Ben, yukarıda İşalanma veya işşalanma sırası gelen dalların gövdeye bağlı olan yerlerinden tutup sallamaya/silkelemeye başlayınca dut taneleri patır patır bezin üzerine âcıl iniş yapacaklardır. Bu arada çıkaracakları sesi tahmin bile edemezsiniz. Bunların bir başka özelliği de, her dut tanesi bezin aynı yerine düşmeyeceği için yuvarlana yuvarlana ortada biriken kardeşlerinin yanına gideceklerdir. Bir yandan düşmekte olanlar, öbür yandan yuvarlanarak ortada toplananlar... Vallahi bu sahnenin güzelliğini tahmin etme hakkını sizlere bırakıyorum, biline

Ancak bezin dışına düşenlerin de olacağı unutulmamalıdır. Bunlar da elbette feda edilmeyecektir. Ağacımızın altında genelde yeşil bir örtü ile kaplı olduğu için onları da az hasarlı bölümüne alarak ayrı bir kabda toplayıveririz. Hatta sayıları fazla değilse orada sıcaklığı sıcaklığına olmasa bile bütün tazeliğiyle atıştırıvereceğiz.

(Erdemli, 18-19 Temmuz 2017)

Ali IŞIK

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SİLLE MEZARLIKLARI VE BURALARDAKİ OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞLARINDAN BAZI ÖRNEKLER

I. GİRİŞ

Ebedî âleme uğurlanan insanın cesedini bağrında muhafaza eden toprağa, dilimizde yaygın olarak, Arapçada “ziyaret yeri” anlamına gelen “mezar” ve yine Arapçada “gömmek” anlamına gelen “kabir” (Mutçalı 1995: 683) kelimeleri kullanılmaktadır.

Günümüzde kullananların sayısı azalsa da, geçmişte, ölü gömülen topraklara Arapçada “uyuyacak yer, yatak” anlamındaki “merkad” (Mutçalı 1995: 336), “bir şeyin gömüldüğü yer” anlamındaki “makber” (Mutçalı 1995: 683) ve “gömülme yeri” anlamındaki “medfen” (Mutçalı 1995: 273) kelimeleri de kullanılmıştır. Etrafı çevrilerek ölü gömmeye tahsis edilmiş alanlara da “mezarlık” ve “kabristan” denilmektedir.

Bir de Arapçada “çitle çevrili yer” anlamındaki “hazire”ler (Mutçalı 1995: 178) vardır ki; bunlar cami veya türbe etrafında, içine girilmesi pek mümkün olmayan küçük mezarlıklardır (Çağbayır 2007: II/1922).

II. SİLLE MEZARLIKLARI

A. Günümüzdeki Mevcut Mezarlıklar

Sille, Takkeli Dağ (Küçük Gevele) ile Karabuğa Dağları arasında Sille Deresi'nin açtığı vadide kurulmuş eski bir yerleşim yeridir (Tapur 2009: 16). Bağrında yaşattığı tarihî eserlerin yanı sıra, kurulduğu vadinin karşısında/güneyinde, batısında ve kuzeyindeki –neredeyse yerleşim alanına yakın bir yüzölçümüne sahip- mezarları da Sille'nin eskiliğini/tarihiliğini teyit etmektedir.

Sille'nin uydu görüntülerine göre güney ve batısında birer, kuzeyinde ise iki mezarlık görülmektedir. Günümüzde Konya şehir merkezindeki bütün mezarlıkların bakım ve yönetimi uhdesine verilen Konya Büyükşehir Belediyesi Mezarlıklar Şube Müdürlüğü'nün -Sille'nin uydu görüntülerinin esas alındığı anlaşılan- kayıtlarında da Sille'de Sille 1, 2, 3 ve 4 adlarıyla dört mezarlık bulunmaktadır. Lakin saha incelemeleri, Sille'deki mevcut mezarlıkların bu sayıdan fazla oldu-

ğunu ortaya koymaktadır. Nitekim daha eski yıllarda Sille mezarlıkları üzerine yayın yapan araştırmacılar da aynı kanaattedirler (Özönder 1998: 183; Uz 2004: 315).

Yaptığımız saha araştırması sonucu vardığımız kanaate göre Sille'nin mevcut mezarlıkları -güneyden kuzeye- şunlardır:

1. Ak Mahalle Aşağı/Yeni Mezarlık

Konya şehir merkezini Sille'ye bağlayan Sille Caddesi üzerinde, Sille'nin hemen girişinde, sağda/güneyde, Karataş Sokağı'nın üzerinden geçtiği köprü'nün de karşı tarafındadır. Sınırları içinde yer aldığı mahallenin ismiyle anılsa da Silleliler tarafından "Aşağı Mezarlık" olarak bilinmektedir. Burası günümüzde Sille'nin tek defin yapılan mezarlığıdır. Bu itibarla Aşağı Mezarlık Sille mezarlıklarının en bakımlısıdır. Mezarlıklar Şube Müdürlüğü tarafından 108 ila 112 arasında numaralandırılmış beş adaya ayrılmış mezarlıkta düzenli bir yol ağı, ağaçlandırma ve çiçeklendirme mevcuttur. Ağırlıklı olarak Cumhuriyet Dönemi mezarlarının yer aldığı bu bölümün, girişinin hemen sağ tarafı Silleliler tarafından "Garipler Mezarlığı" olarak anılmaktadır. Sille'deki askerî depoda görev yaparken vefat eden askerler buraya defnedildikleri için burası, dönemin tanığı Sillelilerce bu adla anılır olmuştur.

Mezarlığın güneyinde, en üst tarafında, etrafı muntazam ve yüksek taş duvarla çevrilip ağaçlandırılması yapılmış bir de aile mezarlığı bulunmaktadır. Zamanında Sille Belediyesinin hukuk müşavirliğini yapan Av. Ertuğrul Onur, belediyeden alacaklarına mukabil burayı alarak aile mezarlığı hâline getirmiştir.

Mezarlığın güneyinden batısına doğru uzanan bir koyak burayı Eski Mezarlık'tan ayırmaktadır. Bu bölgede her iki mezarın da moloz taştan kuru kayma ihata duvarları harap bir hâldedir. Mezarlığın yol kenarındaki sınırını teşkil eden ihata duvarlarının yenileme ve sağlamlaştırma çalışmaları hâlen sürmektedir.

2. Ak Mahalle Eski Mezarlık

Yeni Mezarlık'ın batı tarafındaki yamaç boyunca kayalık bölgeye kadar uzanan geniş bir alandır. Çetin bir arazi yapısı olan mezarlıkta ağırlıklı olarak Osmanlı Dönemi mezarları yer almaktadır. Yeni bölümünden biraz yukarıda ve birbirine yakın kontrolsüz iki girişi olan bu mezarlık, Mezarlıklar Şube Müdürlüğüne 101 ila 107 arası numaralarla 7 adaya ayrılmışsa da bu adalar arasında düzenlenmiş bir yol ağı mevcut değildir. Arazi şartları sebebiyle çoğu mezarlara güçlük ulaşabilmektedir.

Mezarlığın girişlerine ve yola yakın kesiminde yeni definler görül-

mektedir. Diğer yandan mezarlıkta bazı Osmanlı Dönemi mezarlarının taşları da yenilendiğinden ilk bakışta bunlar da yeni definmiş gibi algılanmaktadır.

Kaynaklara göre Sille'nin yetiştiği birçok önemli şahsiyet burada medfundur. Babası Üsküp kadılarından Osman Hâki Dede (ö. 1836), Silleli Hacı Şaban Efendi (ö. 1944), Silleli Müderris Osman Efendi (ö. 1934), ulemadan Hacı Hafız Efendi'nin oğlu müderris ve hattat Musa Efendi (ö. 1935), Hacı İsmail Nazîfi (ö. 1887), oğlu Büyük Hoca Mustafa Efendi (ö. 1928) (Uz 2004: 316) ile Silleli halk şairleri Figânî (ö. 1928), Feşânî (ö. 1320) ve Merdânî (ö. 1296) (Akça 1940: 75, 101, 181) bunlardan bazılarıdır.

Mezarlıkta ilk bakışta mermer mezar taşları pek fark edilmezse de; Sille'nin, Osmanlı Dönemine ait sanat değeri yüksek mermer mezar taşlarının kahir ekseriyeti bu mezarlıkta yer almaktadır. On yıldır ara ara ziyaret ettiğimiz bu taşların, her ziyaretimizde kimilerinin kırıldığını, kimilerinin de yosunlarla kaplandığını görmek bizi fazlasıyla üzmektedir. Behemehâl bu mezarlara mezarın sahibini gösteren plakette bırakarak şahidelerini koruma altına almak gerekmektedir.

Buradaki Osmanlı Dönemi mezar taşlarının en eski tarihli H 1200'lerin ilk çeyreğine, diğer bir ifadeyle XIX. yüzyıl başlarına aittir.

Mezarlıklar Şube Müdürlüğü tarafından Aşağı/Yeni Mezarlık ile Büyük/Eski Mezarlık "Sille-1 Mezarlığı" adı altında birleştirilmiştir. Her iki mezarlığın müşterek sınırlarının uzunluğu 1.397 metre, alanı ise 66.642 m²'dir.

3. Subaşı (Gölbaşı) Mezarlığı

Sınırları içerisinde bulunduğu mahalleden dolayı Subaşı, güneybatı tarafındaki eski Gölevi Göleti⁽¹⁾

sebebiyle de Gölbaşı Mezarlığı olarak anılan mezarlık, Aya Eleni Kiliyesi'nin kuzeybatı taraflarından itibaren eski Tatköy yoluna kadar uzanmaktadır. Mezarlığın, moloz taştan kuru kayma ihata duvarları gibi içerisi de oldukça bakımsızdır. Ak Mahalle mezarlıklarıyla yanı başındaki Mormi Mezarlığı'na göre arazi şartları defne oldukça müsait olan mezarlık, defne kapalıdır. Girişi; Baraj Caddesi üzerinde, bu cadde'nin Hükümet Caddesi ile kesiştiği noktanın az yukarisindedir. Bu giriş, eski Tatköy yolunun da başlangıcıdır. Kuzey komşusu olan Mormi Mezarlığı'na da buradan girilmektedir.

Mezarlıkta mermer mezar taşlarının güzel örnekleri mevcutsa da bunların mevcudu Akmahalle Büyük/Eski Mezarlık'a kıyasla oldukça azdır. Buradaki mezarlarda çoğunlukla kullanılan taş Sille'nin kendi taşıdır. Gerek mermer, gerekse Sille taşından şahidelerde rastladığımız en erken tarih H 1100'ün ortalarıdır (XVIII. yüzyılın ilk yarısı).

Osmanlı Döneminde Sille'de kendi adıyla anılan bir tekkesi olan Şeyh Ali Halvetî (ö. 1147/1735)'nin kabri mezarlığın giriş kısmına yakın bir yerde bulunmaktadır (zaviyesi için bk. Sarıköse 2008: 187). Hemen yanı başında oğlu ile birlikte yatan Ali Halvetî'nin mezar taşı, ilk defa tespit ettiğimiz on yıl kadar öncesine göre, okunmasını güçleştirecek kadar yosunlanmıştır.

4. Mormi Mezarlığı (Yukarı Mezarlık)

Sille'nin batısında, Baraj Caddesi'nin sol tarafında, Mormi Camii'nin tam karşısına düşen tepe yamacındaki Şapel'in yukarisına doğru, batısı ile kuzey taraflarında oluşan mezarlık, mezkûr tepenin

de taş duvarlarla çevrilerek gölet oluşturulmuştur. Duvar yüksekliği 1,5-2 m kadardır. Depolama hacmi yaklaşık 150 m x 40 m 1 m = 6.000 m³ olarak kabul edilebilir. Önemli bir tarihi su yapısıdır (Bildiri 2008: 48).

(1) Sille Yukarı Mahalle'de Sille Çayı'nın daralan yerin-

zirvesine, oradan da kuzey yamaçlarına kadar uzanmaktadır. Baraj Caddesi boyunca uzanan ihata duvarları yenilenmiş; duvarları derzlenip üzeri beton saçakla kaplanmıştır. Batısında, en tepe noktasındaki ihata duvarları, herhalde Şapel'in restorasyonu sırasında yıkılmış; şapel hizasından itibaren aşağı girişe doğru taştan bir yürüyüş yolu oluşturulmuştur. Mezarlığın girişi yeniden yapıp, derzlenerek üstü betonlanmıştır. Define kapalı olan mezarlık oldukça bakımsızdır.

Baraj istikametinde gittikçe yükselen tepenin zirvesi ile Baraj Caddesi'ne bakan dik yamaçta mezarlar daha yoğundur. Mezarlıkta ilk bakışta Osmanlı Dönemine ait mezar taşları hâkimse de; Cumhuriyetin ilk yıllarına ait mezar taşları da görülmektedir. Oldukça yıpranmış birkaç mermer mezar taşının görüldüğü mezarlıkta ağırlıklı olarak Sille taşı kullanılmıştır.

Mezarlıklar Şube Müdürlüğü kayıtlarına göre 101 ve 102 numaralı birer adadan oluşan Subaşı ve Mormi mezarlıklarının müşterek çevresi 627 metre, alanı da 22.687 m²'dir.

5. Karataş Mezarlığı 1

Mezarlıklar Şube Müdürlüğü'nün adlandırmasıyla "Sille 3 Mezarlığı", eski Karataş Mahallesi'nin kuzeyindeki bir yayla üzerinde, Karataş Mahallesi'ni Baraj Caddesi'ne bağlayan yolun sol tarafındadır. Mezarlığı çevreleyen duvarlar yenilenip, beton saçak altına alınmıştır.

Mezarlıklar Şube Müdürlüğü'nün kayıtlarına göre mezarlığın çevresi 345 m, alanı 7.580 m²'dir. Defin yapılmayan mezarlıkta bütün şahiteler Sille taşından, tarihleri de H 1300'lerle M 1950'lerdir (XIX. yüzyıl sonu ile XX. yüzyılın ilk yarısı). Mezarlığın giriş kısmına yakın bir kesimde dikkat çeken Marmara mermerinden iki günümüz mezarı, eski iki mezarın yenilenmesinden ibarettir [Adviye Günbaş (ö. 1948); Şaban Ali Günbaş (ö. 1958)]. Bakımsız olan mezarlıktaki çoğu mezar taşlarının durumu içler acısıdır.

6. Karataş Mezarlığı 2

Karataş 1'in doğusunda ve aşağı tarafında küçük bir mezarlıktır. Mezarlıklar Şube Müdürlüğü kayıtlarına göre Sille 4 Mezarlığı'nın çevresi 96 m, alanı 506 m²'dir. Mezarlığın ihata duvarı yenilenip, üzeri beton saçakla kapatılsa da; içerisi bakımsızdır. Günümüzde defin yapılmayan mezarlıkta bütün mezar taşlarında Sille taşı kullanılmıştır. Yenilenen birkaç mezarın baş taşına mermer kitabe plaketi oturtulmuştur. Mezar taşlarının tarihleri diğer Karataş'la aynıdır.

7. Subaşı/Kârhane Camii Haziresi

Sille'de -tam da tanımına uygun gözlerden irak bir de hazire bulunmaktadır. Bu hazire, Subaşı/Kârhane Camii'nin avlu girişinin sol tarafındadır. Kenar uzunluğu 7-8 metre civarındaki kare biçimli hazire tamamen ağaççıklarla kaplanmış du-

rumdadır ve sadece batı tarafında üç beş mezar taşı görülebilmektedir (Fotoğraf: 18). Bu mezar taşlarından anlaşıldığı üzere hazirede yer alan mezarlar tamamen Osmanlı Dönemine aittir. Bu gün cenaze defnedilmeyen bu mezarlıkta camide görev almış bazı din görevlileri ve yakınlarının yanı sıra mahalle sakinlerinin de kabirleri bulunmaktadır (Sarıköse 2008: 177). Hazirenin batı tarafında seçilebilen mezar taşlarından gri mermerden ve biri fes, diğeri kavuk başlıklı iki başucu şahidesi oldukça dikkate şayandır (Diğer mezar taşları Sille taşındandır). Bunlardan fes başlıklı olan Safer 1321 (Nisan-Mayıs 1903) tarihlidir ve “Mülâzım el-Hac Muhammed Efendi mahdûm-ı âlîleri Celâleddin”e aittir. Kavuk başlıklı ve daha mücessem yapılı olanın kitabesinin künye ve tarih bölümünü havi kısmı tamamen toprağa gömülü hâledir. Konya’daki benzerlerinden yola çıkarak, şahideyi; malzeme, yapım ve hat özellikleri itibarıyla H 1100’lerin sonu ile 1200’lerin başına tarihlemek mümkündür ki; bu şahide, İbrahim Hakkı Konyalı’nın: “Câmiin önündeki mezarın başındaki muntazam kitabeden öğrendiğimize göre burada h. 1220⁽²⁾ yılında ölen câmi imamı Mehmed oğlu Ali Efendi gömülüdür” (1997: 527) şeklinde naklettiği mezar taşı olmalıdır.⁽³⁾

Moloz taşla yapılmış, üzeri yakın zamanda betonla kaplanmış ihata duvarlarıyla çevrili Subaşı/Kârhane Camii Haziresi’nde mevcut az sayıdaki mezar taşı H 1200 senesinin ilk çeyreği ile 1300 senesinin ilk yarısına aittir.

(2) Miladi 1805-06.

(3) Mezkûr caminin kapısı üzerindeki tek satırlık “Sâhibü’l-hayrât Hâci Mûsâ kızı Hadîce rûhuna Fâtîha sene 1290” (1873-74) kitabesine göre caminin inşa tarihi H 1290 senesidir. Konyalı’nın yukarıdaki nakline göre Kavuk başlıklı şahidenin sahibi olan camii imamı Mehmet oğlu Ali Efendi’nin vefat tarihi ise H 1220 (1805-06)’dir. Bu durumda Musa kızı Hatice Hanım, Subaşı Kârhane Camii’ni ya onartmış ya da müceddeden inşa ettirmiş olmalıdır.

B. Günümüzde Mevcut Olmayan Mezarlıklar

1. Sille Şehitliği

Sille mezarlıklarını söz konusu eden bazı yayınlarla (Komisyon ts.: 32; Özönder 1998: 187; a.mlf. 2004: 349) bunları referans alan bir doktora tezinde (Sarıköse 2008: 238-239) bir Sille şehitliğinden söz edilmekte; hatta Çevrikler Mezarlığı’ndaki bu şehitlikte Millî Mücadele’de şehit düşen 52 asker ve subayın medfun olduğu ifade edilmektedir. Biz bu bilgileri farklı yazılı metinlerle doğrulamadığımız gibi, araştırmamız esnasında bize rehberlik eden Sillelilere de teyit ettiremedik. Saniyen yukarıda Akmahalle Aşağı/Yeni Mezarlık’ı anlatırken giriş kısmında bir garipler mezarlığından söz etmiştik. Günümüzün kabulüyle görev şehidi addedilen bu gençlerimizin yattığı yer, Sillelilerce bir şehitlik olarak değil de; isimsiz yatanlarından dolayı garipler mezarlığı olarak adlandırılmıştır.

2. Gayrimüslim Mezarlıkları

1923 yılı mübadelesine kadar Sille, Müslümanlarla Ortodoks Hristiyan Karamanlı Türkleri ve Rumların birlikte sükûn içerisinde yaşadığı bir barış beldesidir. Mübadele öncesinde Silleli Ortodokslar, cenazelerini bazı kiliselerin etrafında oluşan mezarlıklarına defnediyorlardı. Günümüzde bu gayrimüslim mezarlıklarından üçü bilinmektedir. Birisi Aya Eleni Kilisesi’nin yukarısında, güneybatı tarafına düşen tepe üzerinde, Sille’yi Sarayköy’e bağlayan Özay Sokağı’nın hemen aşağısındadır. Yer yer harap olmuşsa da; moloz Sille taşından kuru kayma olarak yapılan ihata duvarları ayakta. Doğuya doğru meyilli zemininde hiçbir mezar belirtisi mevcut değildir. “Hıdırellez Kilisesi” denilen bir de kilisenin bulunduğu bu mezarlığın alt kısmında, ikinci bir mezarlık bulunuyordu (Özönder 1998: 184). Bu fotoğraflardan da

anlaşılacağı üzere, günümüzde bu mezarlığın bulunduğu alanın üzerine -Tepeköy'den gelerek Sille'ye yerleşen bazı kişilerce- ev ve çardaklar kondurulmuştur.

Üçüncü gayrimüslim mezarlığı da Konya şehir merkezinin 5 km kuzeybatısında, Sille'nin 2 km güneyinde, günümüzde askerî bölge içerisinde kalan Ak Manastır yakınındaki mezarlıktır. Bu mezarlığa Konyalı gayrimüslimlerin de cenazelerinin defnettikleri bilinmektedir (Sarıköse 2008: 238).

III. MEZARLARDA KULLANILAN TAŞLAR

Sille mezarlıklarının en eski şahideleri, daha ziyade Ak Mahalle Eski Mezarlık ile Mormi Mezarlığı'nda görülen kaba yontulmuş, iri Sille taşlarıdır. Üzerlerinde hiçbir yazı bulunmayan bu mezar taşlarının tarihi hakkında tahmin yapmak oldukça zordur.

Sadece Sille'nin değil, bütün Konya mezarlıklarında, geçmişten günümüze, en yaygın olarak kullanılan mezar taşları, bir andezit türü olan "Sille taşı" veya "ken taşı" adlarıyla tanınan taştan mamuldür.

Mormi Mezarlığı'nda dikkatimizi çeken birkaç mezar yapısı da Sille'deki mezar yapıları ve taşlarının tekâmülünü göstermesi açısından önemlidir. Sille taşından çerçeveli

ve iki şahideli, hatta baş şahidesi kaba da olsa kavuk başlıklı bu mezarlarda kitabe mevcut değildir.

Subaşı ve Mormi mezarlıklarında seyrek, Akmahalle Eski/Büyük Mezarlık'ta oldukça fazla mezarın şahidelerinde mermer kullanılmıştır. Bu tip mezarlarda baş ve ayak taşları, Sille taşlarıyla örülen sandukaların üzerini kapatan pehlelerde açılan oyuklara oturtulmuştur.

Sille mezarlıklarında nadir de olsa üçüncü bir taş türü olarak Gödene taşı da görülmektedir.

Akmahalle Aşağı/Yeni Mezarlık'ta Cumhuriyet Döneminin mezar yapısı tekâmülünü de izlemek mümkündür. Konya merkezi ile paralellik gösteren bu tekâmülde 1940 ila 1960'lı yıllarda Sille taşından baş taşına mermerden kitabe plaketi oturtulmaya başlamış; bu dönemi müteakiben beton-mozaiikten, ardından da Marmara mermerinden mezar yapıları tercih edilmiştir.

IV. MEZAR VE MEZAR TAŞLARININ BİÇİMİ

Sille mezarlıklarında yaygın olarak **çerçeveli** ve **sandukalı** olmak üzere iki tür mezar yapısı dikkati çekmektedir. Taşları işlensin işlenmesin, üzerinde kitabe bulunsun bulunmasın, Sille mezarları baş ve ayakcu taşlarından/shahidelerden oluşmaktadır. Çerçeveli mezarlarda

baş ve ayakcuğu şahidelerinin arası gerek yekpare gerekse parça taşlarla çevrilerek, mezar bir çerçeve içine alınmaktadır.

Sille'de, şahideleri mermerden olan mezarlar hep sandukalıdır. Böyle mezarlarda, kabirlerin üzerinde yükseklikleri 1-1,5 m civarında Sille taşlarından bir sanduka örölmüş, üzeri de baş ve ayakuçlarında şahidelerin oturacağı oyuklar bulunan kapak taşları (pehleler) ile kapatılmıştır.

Pehlelerin bazılarının ortalarında da baklava dilimi, dairevi ve dörtgen biçimli rahmet oyukları/çiçeklikler bulunmaktadır. Sandukalı mezarların bazılarında ise yekpare pehleler yerine baş ve ayakuçlarına yine şahidelerin oturması için oyuklar bulunan kaide taşları kullanılmıştır. Mormi Mezarlığı'ndaki bir mezarda ise sanduka yekpare dört taştan oluşturulmuştur.

Sille'de Akmahalle Eski Mezarlık'ta tek örnek olarak gördüğümüz farklı bir mezar türü de **kaideli mezar** yapısıdır. Doktor Yüzbaşı Salim Bey'in hanımı Nadire ile kızı Nebahat'ın yattığı (R?) 1339/1923 tarihli bu mezar; -göründüğü kadarıyla düzgün kesme Sille taşından iki katlı kaidenin üzerinde Sille taşından

kıblevî⁽⁴⁾ tek şahideyi taşıyan silmeli yekpare pehleden oluşmaktadır.

Mezar taşlarının biçimine gelince; bu başlık altında Sille'deki mezar şahideleri tepeliklerinin biçimine göre sınıflandırılacaktır. Buna göre:

- a. Düz tepeliler.
- b. Tek kemerliler
- c. Dalgalı kemerliler
- ç. Üçgen alınlıklılar Şahideleri mermerden mezarların ayakcuğu taşlarında da genellikle üçgen tepelik kullanılmıştır.
- d. Madalyonlular
- e. Güneş tepelikliler
- f. Başlıklı mezar taşları (Sille mezarlıklarında görölen başlıklı şahideler aşağıda ayrı bir başlık altında ele alınacaktır.)

1. MEZAR TAŞI BAŞLIKLARI

Osmanlı Dönemine ait mermerden erkek mezar taşlarının ekserisi, kadınlara ait olanların da bazıları başlıklıdır. Sille taşından başlıklı mezar taşlarının Sille'ye özgü olanlarının sayısı ne yazık ki çok az sayıdadır. Osmanlı Dönemine ait mer-

(4) Sille'de mezarların yönü doğu-batı yönündedirler. Tabiatıyla şahideler de çoğunlukla bu istikamettedir. Ancak bazı mezarlarda şahideler, kuzey-güney istikametindedir ve dolayısıyla kıbleye bakmaktadırlar. Böyle şahideler tarafımızdan **kıblevî** olarak nitelendirilmiştir.

merden genç kız mezar taşları **taç başlıklı** yahut **hotoz**ludur.

1.1. Erkek Şahide Başlıkları

a. Sarık Başlıklılar

Mezar taşı kitabelerinden anlaşıldığı kadarıyla Osmanlı Dönemine ait Sille mezar taşlarındaki sarık başlıklar, sahibinin içtimai statüsü hakkında ipucu vermekle birlikte, bazıları dışındakiler herhangi bir meslek veya meşrebi sembolize etmemektedir. Bunların mermer olanlardan biri “bostancı ve ağa”, diğerleri “ağa”, Sille taşından olanlar ise kitabesiz şahidelerdir

b. Kavuk Başlıklılar

Osmanlı Dönemi mermer erkek mezar taşlarında sarık başlıklara göre daha dikkat çekici olan kavukların da tıpkı sarık başlıklar gibi, herhangi bir meslek veya meşrebi sembolize ettiği kitabelerinden belirlenememektedir. Hatta bu kavuk başlıkların gösterişlilerinden biri “hacı” ve “ağa” unvanlı sekiz yaşında bir çocuğa aittir.

Sille’de en fazla dikkati çeken bir kavuk başlık türü de kâtibî başlıklardır.

c. Sikke Başlık

Malum olduğu üzere sikke Mevlevîliğin simgesidir. Bu itibarla gerek başlık, gerekse sembol olarak Mevlevî mezar taşlarında kullanılgelmıştır. Akmahalle Eski Mezarlık’ta, Konya’daki güzel örneklerinden hiç de geri kalmayan dal sikkeli bir mezar taşı bulunmaktadır.

d. Fes Başlıklar

Sille mezarlıklarında siluet itibarıyla fes-sarık karışımı başlıklı mezar taşlarının yanında, Akmahalle Eski Mezarlık’ta birkaç çocuk mezarında Azizî fes başlıkların güzel örneklerine de rastlanmaktadır.

1.2. Kadın Şahide Başlıkları

Sille mezarlıklarında Sille taşından kadınlara ait Osmanlı Dönemi mezar taşlarında tıpkı erkek mezar-

larında olduğu gibi dairevi ve sivri kemerli yahut üçgen alınlıklı mezar taşları da görülmekle birlikte, çoğunlukla dalgalı/çok kemerli başucu taşları tercih edilmiştir.

Mermerden olanlarında ise sivri kemerli ve üçgen alınlıkların yanında çiçeklerden oluşmuş gelin tacını andıran taç ve hotoz başlıklar da görülmektedir.

Akmahalle Eski Mezarlık’ta yer alan bir hotoz başlık ise; hotozu, saçları ve stilize yüzü ile âdetâ bir gelin başı görünümündedir. Bu özellikleri itibarıyla bu taşın, Konya merkezindeki tarihî mezarlıklarda yer alan ve müzelerde sergilenen hotoz başlıklı mezar taşları arasında bir benzeri mevcut değildir.

2. MEZAR TAŞI SÜSLEMELERİ

Sille mezarlıklarında çoğunluğu oluşturan Sille taşından mamul mezar taşlarında süsleme yok denecek seviyededir. Ara ara görülen bazı süsleme unsurları ise çiçek şeklinde stilize edilen ışınlı güneş başlıkla ay, yıldız gibi diğer kozmik unsurlarla servi motiflerinden oluşmaktadır. Kozmik unsurların en dikkat çekicilerinden biri –Konya mezarlıklarında dahi örneğine rastlamadığımız- Subaşı/Kârhane Camii Haziresi’ndeki Mülazım el-Hac Muham-

med Efendi'nin oğlu Celaledin'in başucu şahidesinin fes başlığının üzerindeki sekiz kollu yıldız ve onu ihata eden hilal kabartmasıdır.

Sille taşlılarına nispetle çok daha az sayıda olan mermerden mamul mezar taşları ise süsleme açısından zengindirler. Kadın ve erkek başucu taşlarında dikkati çeken ilk süsleme unsuru –yukarıda zikrettiğimiz– başlıklardır.

Mermer şahidelerde kadınların başucu, erkeklerin ise ayakucu taşları süsleme açısından daha zengindir. Kadınların başucu şahidelerinde akantus yaprakları, kıvrım dallar, gül, lale gibi çeşitli çiçek motifleri görülürken; kadınlara nazaran daha dikkat çekici erkek ayakucu şahidelerinde ise servi, servi ile birlikte üzüm salkımları, hevenk hevenk meyveleriyle hurma ağacı ve taşların kemer kısmında bir yelpaze gibi iki yana kıvrılan yaprak motifleri izlenmektedir.

2.1. Hat/Yazı

Sille mezar taşlarında kullanılan diğer bir süsleme unsuru da **yazı**lardır.

Osmanlı Dönemine ait Sille taşından mezar taşlarında nadir olarak aynı hattın güzel örneklerine de rastlansa da; yaygın olarak “basit” veya “avam/halk” sıfatlarıyla nitelenen **sülüs** hattır. Tıpkı süslemede olduğu gibi mermer şahidelerde sülüs ve **ta'lik** hattın güzel örnekleri mevcuttur.

Sille mezar taşlarında yazılar genellikle taşlara kabartma tekniğiyle hakkedilmiştir.

SONUÇ

Mezarlıklar, sadece defin yapılan mahaller değildir. Buralardaki mezar taşları, bu aziz toprakların tapu senetleri durumunda olduğu gibi, yaşanan dönemlerin sosyo-ekonomik yapısını, kültür ve sanat anlayışları ile dil özelliklerini de aksettirir. Bu itibarla mezar taşları önemli

birer yazılı tarihî belgedir. Bu bakımdan kâğıda yazılı tarihî belgeler gibi bu taş yazılı belgelerin de behemehâl muhafaza altına alınması gerekir.

KAYNAKÇA:

A. Kitaplar:

AKÇA, A. Kemal (1940), *Sille'nin Halk Şairleri*, Konya: Haşim Basımevi.

BİLDİRİCİ, Mehmet (2008), *Sille'nin Tarihi Tarihi Güzellikleri*, Yersiz (PDF kitap)

ÇAĞBAYIR, Yaşar (2007), *Ötüken Türkçe Sözlük, I-V*, İstanbul.

GÖLPINARLI, Abdülbaki (ts.), *Tarikat Taşları, Giyimleri ve Osmanlı Devri Serpuşları*, Mevlâna Müzesi, Yazma Nu. 216.

KARA Hacer-Şerife DANIŞIK (2005), *Konya Mezarlıkları ve Mezar Taşları*, Konya: Meram Belediyesi Yay.

KOMİSYON (ts.), *Konya ve Karaman Şehitlikleri*, Ankara.

KONYALI, İbrahim Hakkı (1997), *Konya Tarihi*, Ankara.

MUTÇALI, Serdar (1995), *Arapça-Türkçe Sözlük*, İstanbul: Dağarcık Yayınları.

ÖZÖNDER, Hasan (1998), *Sille: Tarih, Kültür, Sanat*, Konya.

B. Tez, Bildiri ve Makaleler:

IŞIK, Ali (2005), “Sille Mezar Taşları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”, *Yeni İpek Yolu Konya Kitabı VIII*, s. 289-307.

ÖZÖNDER, Hasan (2004), “Konya Şehitlikleri”, *Yeni İpek Yolu Konya Kitabı VII*, s. 343-363 (349).

SARIKÖSE, Barış (2008), “Osmanlı Döneminde Sille”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı*, (Doktora Tezi), Konya.

TAPUR, Tahsin (2009), “Konya’da Tarihi Bir Yerleşim Merkezi: Sille”, *Türk Coğrafya Dergisi*, S. 53, s. 15-30.

UZ, M. Ali (2004), “Konya Hazire ve Kabristanları II”, *Yeni İpek Yolu Konya Kitabı VII*, s. 301-342.

C. Arşiv Belgeleri:

Konya Büyükşehir Belediyesi Mezarlıklar Şube Müdürlüğü Arşivi.

Ç. Kaynak Kişiler:

Ahmet Göçerçi (Sille 1962)

Hüsnü Kılınçaslan (Sille 1940)

Yaşar Bulut (Sille 1950)

OCAK AYININ ÖNEMLİ OLAYLARI VE VEFAT YIL DÖNÜMLERİ

Zeynep
ERESER

Ocak ayı Akademik Sayfalar'ın yeni yıla hazırlık dönemi olması sebebiyle Ocak ayı olayları üzerinde durulamamıştı. Gündemin unutulmaması için ocak ayının sonlarında bulunmamıza rağmen ayın önemli olayları ile vefat yıl dönümlerini vermeye çalışacağım.

Ocak Ayı Olayları

Ocak ayı, pek çok değerli ilim, fikir, sanat, kumandan ve devlet adamını kaybettiğimiz bir aydır. Bu ayda bazı önemli olaylar da cereyan etmiştir. Ocak ayı olaylarına hep birlikte bir göz atalım.

2 Ocak 1523 Rodos'un Fethi. 4 Ocak (ö. 1927) **Süleyman Nazif**'in vefat yıl dönümüdür. Süleyman Nazif Osmanlı ve erken Cumhuriyet döneminin tanınmış aydın, yazar ve şairlerindedir. 1 - 7 Ocak Veremle Savaş Haftası. 3 Ocak (ö. 1799) Mevlevi şairlerinin meşhurlarından Şeyh Galip'in

vefat yıl dönümüdür.

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-î dide-i ekvan olan âdemsin sen

Yani "Kendine hoşça bak; (kendini sakın küçük görme) sen âlemin züptesi, özüsün. Varlıkların gözbebeği olan insansın.

3 Ocak 1501 meşhur Türk şairi **Ali Şir Nevâî**'nin vefat yıl dönümüdür. 5 Ocak (ö.1975) Bayrak Şairimiz **Arif Nihat Asya**'nın vefat yıl dönümüdür.

İblis

Din, ismini mundarın "necis" koymuştur...

Şer, ismini temkinin "aciz" koymuştur...

Uğraşma erenler de hidâyet veremez

Bir ruha ki İblis, haciz koymuştur.

*

Ey mavi göklerin beyaz ve kıvılcık süsü,

Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,

Işık ışık, dalga dalga bayrağım!

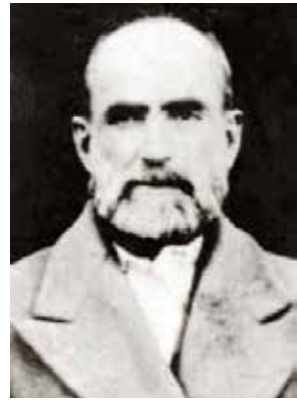
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.

Süleyman Nazif (1880-1927)

Ali Şir Nevâî (1441-1501)

Müftü Abdullah Ulubay (1878-1959)

Merhaba
Akademik Sayfalar

Bu iki dörtlük ona aittir. 6 Ocak (ö. 1995) Büyük ilim ve fikir adamı **Muharrem Ergin**'in vefat yıl dönümüdür. 9 Ocak (ö. 1951) son devir büyük alimlerinden **Ahmet Hamdi Akseki**'nin vefat yıl dönümüdür. 10 Ocak 1921 **Birinci İnönü Zaferi** yıl dönümüdür. 11 Ocak (ö.1556) Divan Edebiyatının ünlü şairi **Fuzuli**'nin vefat yıl dönümüdür.

İlim kesbiyle pây-e rif'at
Arzû-yi muhâl imiş ancak,
Işk imiş ne vâ r âlemde,
İlim bir kıyl ü kâl imiş ancak

Yani "İlim kazanmakla ululuğa erişmek mümkün olmayan bir arzudur. Dünyada ne varsa aşktan ibarettir. Ve ilim bir dedikodudan başka bir şey değildir."

15 Ocak (ö. 1459) İstanbul'un manevi fatihi **Akşemseddin**'in ölüm yıl dönümüdür. 17 Ocak (ö. 1978) Büyük Selçuklu tarihçisi **Prof. Dr. Osman Turan** Hoca'nın kırkıncı ölüm yıl dönümüdür. Osman Turan Hoca, Türkiye'de unutulmaması gereken değerlerimizin başında gelir. Osman Turan 27 Mayıs darbesinde tutuklanmış ve bir süre Yassıada'da kalmıştır. Onun Yassıada kumandanı **Tarık Güryay**'a attığı tokat meşhurdur. 21 Ocak (ö. 1959) son dönem Konya alimlerinden **Müftü Abdullah Ulubay**'ın ölüm yıl dönümüdür, Abdullah Ulubay Türkiye çapında Osmanlı döneminde yetişen ve unutulmaması gereken büyük bir alimdir. 22 Ocak 1517 **Ridaniye Zaferi** yıl dönümüdür. 23 Ocak (ö. 1986) büyük ilim ve fikir adamı **Prof. Dr. Mehmet Kaplan** Hoca'nın ölüm yıl dönümüdür.

24 Ocak (ö. 1954) Konya tarihine ve kültürüne büyük hizmet-

lerde bulunan **Veli Sabri Uyar** Hoca'nın vefat yıl dönümüdür. Yirmi civarında defteri vardır. Bunların bir kısmı neşredilmiştir. 15-16 kadar defteri Koyunoğlu Müzesi'nde muhafaza edilmektedir.

25 Ocak (ö. 1950) Konyalı Aşık **Mehmet Yakıcı**'nın vefat yıl dönümüdür. 26 Ocak (ö. 1948) Büyük kumandan ve Ermenistan fatihi **Kazım Karabekir Paşa**'nın yetmişinci vefat yıl dönümüdür. Onun yetmişinci vefat yıl dönümünde büyük programlarla anılmaması büyük vefasızlık olur. 27 Ocak (ö. 1635) **Nef'i**'nin vefat yıl dönümüdür.

Tahir Efendi bize kelp demiş
İltifatı bu sözde zahirdir
Maliki mezhebim benim zira
İtikadımca kelp Tahirdir.

Şair burada 'kelp Tahirdir' sözü ile başarılı bir tevriye sanatı sergilemiştir.

27 Ocak 1299 Cihan Devleti **Osmanlı'nın kuruluş yıl dönümüdür**. 28 Ocak 1920 **Misâk-ı Milli**'nin kabulüdür. Maalesef bu husus Lozan'da gerçekleştirilememiştir. 30 Ocak 1517 Kahire'nin Yavuz Sultan Selim Han tarafından fethi yıl dönümüdür. 31 Ocak 1729 Osmanlı'da ilk matbaanın kurulma yıl dönümüdür. 31 Ocak (ö.1983) genç yaşta kaybettiğimiz ilim adamı Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dekanı **Prof. Dr. Harun Tolasa**'nın otuz beşinci vefat yıl dönümüdür. Onun bu vefat yıl dönümünde Akademik Sayfalar'da bir özel sayı çıkarılacaktır.

Ocak ayında kaybettiğimiz bütün değerlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, ruhları şad olsun diyoruz.